

Usnesení poradního orgánu veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením¹

k podpůrným opatřením

z 21. června 2023 (12. zasedání):

Poradní orgán

vyjadřuje znepokojení nad tím, že v České republice jsou stále tisíce lidí s postižením omezeny ve svéprávnosti a nemůžou samostatně rozhodovat o důležitých oblastech svého života jako například o hospodaření s vlastním majetkem, o svém zdraví, o uzavírání manželství nebo vykonávat volební právo a to je v rozporu s článkem 12 odst. 2 a 5 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením²,

vyjadřuje politování nad tím, že ačkoliv právní úprava umožňuje využívat také jiné způsoby podpory při rozhodování, které jsou založeny na respektu k vůli a preferenci podporovaného člověka, ty jsou využívány pouze v malé míře a jsou mnoha lidem s postižením nedostupné, což je v rozporu s článkem 12 odst. 3 Úmluvy,

upozorňuje také na to, že současný systém podpůrných opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat neposkytuje odpovídající a účinné záruky před zneužitím, které vyžaduje článek 12 odst. 4 Úmluvy,

vyslovuje podporu legislativnímu doporučení veřejného ochránce práv³ k určení gestora pro oblast podpory v rozhodování a k přípravě komplexního zákona o podpůrných opatřeních,

a v návaznosti na to

vyzývá ochránce, aby pokračoval v aktivitách směřujících k implementaci výše uvedeného legislativního doporučení a přitom nadále zohledňoval poznatky poradního orgánu, které vychází ze zkušeností lidí s postižením,

žádá ochránce, aby oslovil veřejné instituce, které jsou součástí procesu rozhodování o podpůrných opatřeních při narušení schopnosti zletilého právně jednat a jejich výkonu, jmenovitě Českou advokátní komoru, Notářskou komoru České republiky, Nejvyšší státní zastupitelství, Nejvyšší soud, Justiční akademii a zástupce bankovního sektoru, s cílem sdílet zkušenosti ohledně využívání těchto opatření a prosazovat posílení ochrany lidí s postižením před nedůvodnými zásahy do jejich svéprávnosti

a současně s tím

¹ Podle čl. II odstavce 2 Statutu poradního orgánu.

² Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, sjednaná v New Yorku dne 13. prosince 2006, vyhlášená ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010 Sb. m. s.

³ Legislativní doporučení je součástí Výroční zprávy za rok 2021, která je dostupná online z: https://www.ochrance.cz/dokument/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu_2021/vyrocní-zprava-2021.pdf

vyslovuje příslib, že bude prosazovat práva lidí s postižením vyplývající z článku 12 Úmluvy a bude zvyšovat povědomí o možnostech podpory v právním jednání, které nevedou k zásahům do svéprávnosti člověka.

JUDr. Vít Alexander Schorm v. r., předseda poradního orgánu

Mgr. Jiří Černý v. r., místopředseda poradního orgánu

Mgr. Magdalena Paulusová v. r., tajemnice poradního orgánu